

AHISKA-SAKUNET'Lİ MEHMET NAMKOÇ

Av. Mürsel KÖSE

Ben kendisini bir olay ve bir macera sonucu 1948 yılında 20 yaşında iken tanıdım. Şimdi bakıyorum, rahmetli de o zaman 45 yaşında imiş.

Özellikle Çıldır, Kars ve Selim civarında, Ahıskalılardan söz edilecek olursa, Mehmet amca büyük küçük herkesin dilinde ismi dolaşan efsanevî bir kişiydi. Yalnız Ahıskalı hemşerileri onu Sakunetli Mehmet diye anarlardı. Yöre halkı ona Deli Mehmet derdi. Böyle denilmesinin sebebi, onun, gözünü budaktan esirgemez derecede cesur, yiğit ve mert bir kişi olmasıydı. Mehmet amca, o ölçüde de dürüst, samimî, iyi niyetli ve düşkünlere el atan bir karakterdi. Bu gibi insanları “deli” sıfatı ile anmak, yöresel bir gelenektir. Nitekim millî kahraman Halit Paşa da, bütün büyüklerimiz tarafından Deli Halit olarak anılmıştır.

Deli Mehmet, Ahıska'nın Sakunet köyünde dünyaya gelmiş, Rüstam ve Nazlı'dan olma; üçü kız (Sebile, Vesile, Vesbiye) dört kardeşin en küçüğüydü. Aileden yalnız Mehmet Türkiye'ye iltica edebilmiştir.

Sevgili Yunus Zeyrek Bey, çok büyük bir emek ve fedakârlıkla yayını sürdürdüğü Bizim Ahıska dergisinin sayfalarında lütfedip bize de yer ayırınca, rahmetli Mehmet Namkoç ilk aklıma gelenlerden biri olmuştu. Mehmet amca-yı çok erken, genç yaşta, Yunus Beyi de çok geç, bu yaşta tanımış olmanın kahredici talihsizliği içerisinde kıvranmaktayım. Çünkü yalnız Mehmet Namkoç değil, önceki yazılarımda da belirttiğim gibi, yüz-

lerce Ahıskalı aile ile tanıştık, bir arada yaşadık, hısım akraba da olduk. Ama bir zaman gelip de, onların hayatları hakkında, bir şeyler yazacağımızı nereden bilecektik? Üstelik rahmetli Mehmet Namkoç Amca'yı, bundan 25 yıl önce kaybetmiştik.

Son birkaç yıldan beri sorup soruşturuyorum. Birisi Ankara'da ve diğeri de Kars'ta yaşayan iki kız evlâdı, Vesile (1947) ile Sündüs (1952) Hanımefendileri buldum. Nihayet Vesile Hanımın da Kars'ta bulunduğu bir sırada, 9 Mart 2013 Cumartesi günü, lütfedip evimize kadar birlikte geldiler. Görüştük, konuştuk. Baba ve annelerinin resimlerini de verdiler.

Sakunetli Mehmet Namkoç'u bütünüyle ve hakkıyla anlatmanın hiç de kolay olmadığını bilerek bu satırları yazıyorum. Bu gibi kimse-ri anmak, anlatmak konusunda ilk aklıma gelen husus hep aynıdır: Acaba ne olmuştu

da bu insanlar ata-dede yurtları ile ana-babalarını, bacı-kardeşlerini, hatta eşlerini ve çocuklarını, birçok yakınlarını terk ederek kaçıp Türkiye'ye sığınmak zorunda kalmışlardı? Zulüm denilecek bu tedirginlik ne zaman ve niçin vuku bulmuştu? İşte ne yazık ki, bu netameli konuları biz bu kim-selerle birlikte yaşadığımız yıllarda, bire bir kendilerinden derinlemesine sorup öğrenme hususunda, o zamanki yaşımız ve kültürümüzün yetersizliğiyle malul olarak bugüne varmış olduk.

Şimdi elimizde kendi kızlarının verdiği bilgilerle, Kars Merkez Nüfus Müdürlüğü tarafından verilmiş 02.07.2012 tarihli aile nüfus kayıt örneği var. Kızları, babaları Mehmet Namkoç'un, 1988 yılında 105 yaşında vefat ettiğini ve Türkiye'ye iltica etmesinden dört yıl sonra 40 yaşında

iken anneleri Nazhanım ile Çıldır'da evlendiğini, annelerinin, evlendiği zaman 14 yaşında olduğunu söylediler.

Kızlarının ifadesine göre, babaları Sovyet Rusya'dan kaçtığında, akrabalarının bulunduğu Çıldır ilçesi Goravel (Sazlısu) köyüne gelmiş. Orada üç yıl kaldıktan sonra, yine Çıldır ilçesinin Taşköprü Köyü'ne geçmiş. Taşköprü'de bir yıl kaldıktan sonra, köyün en ileri gelenlerinden Bayram Ağa'nın kızı Nazhanım'ı kaçırmış; tekrar Sazlısu köyüne, akrabalarının yanına dönmüş.

Söylenenlerle resmî nüfus kayıtları arasında bazı farklılıklar göze çarpmaktadır.

Rahmetli Mehmet Namkoç'un doğum tarihinin, nüfus kaydındaki gibi 1893 yılı olduğu gerçeklik kazanıyor. Evlendiği zaman 40 yaşında olduğu söylendiğine göre, 1933 yılında evlenmiş oluyor. İlk çocuğu Nusret'in doğum tarihi 1934 olduğuna göre kendi resmî doğum tarihi de doğru olmalıdır.

Kızları, Türkiye'ye geldikten dört yıl sonra evlendiğini belirttiklerine göre 1933-4=1929 senesinde 36 yaşında Türkiye'ye gelmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Yine rahmetlinin 1988 yılında öldüğü kesin olarak bilindiğinden, 105 değil, 95 yaşında öldüğü gerçeği de meydana çıkmış oluyor.

Namkoç'un kızlarının, anneleri hakkında verdikleri bilgilerle resmî kayıttaki rakamlar arasın-

da çelişkiler görülmektedir. Biz bu bilgileri karşılaştırdığımızda şu sonuca ulaşıyoruz: Annelerinin doğum tarihi 1908 olup, evlendiğinde de 14 değil 25 yaşındaydı. Nazhanım Hanım, 1996 yılında 78 yaşında Kars'ta vefat etmiştir.

Mehmet Namkoç evlendikten sonra Çıldır'ın Sazlısu köyünde birkaç yıl kalır. Nüfus kaydında görülen dört kız, altı erkek olmak üzere, ilk iki çocukları bu köyde dünyaya gelmiş olduğu anlaşıyor. Bu arada bir de Çıldır Gölü'nü işletme işiyle uğraşmış. Daha sonra, 1936'dan sonra Kars-Selim'in Hapanlı Köyüne nakleder. Diğer sekiz çocukları bu köyde dünyaya gelir. Onu yöremizde Hapanlı'lı Mehmet diye ananlar da var. 1954 yılında bu köyden de kalkıp Kars şehir merkezine nakletmiştir.

Rahmetli Mehmet Namkoç, kız çocuklarından üç tanesine, Rusya'da kalan üç kız kardeşinin isimlerini vermiş: Sebile, Vesile, Vesbiye.

Sovyet Rusya'dan niçin kaçmıştı?

Bilindiği gibi, Birinci Dünya Savaşı devam ederken Rusya'da Bolşevikler, Ekim 1917 İhtilâlini gerçekleştirdiler. Lenin, Rusya'ya karşı üstünlükle savaşan Almanlarla barış görüşmeleri girişiminde bulunmuş, bunun sonucu olarak bir tarafta Almanya, diğer tarafta Rusya, Avusturya-Macaristan, Bulgaristan ve Türkiye olmak üzere, Polonya'nın Brest-Litovsk şehrinde 3 Mart 1918'de aralarında bir ateşkes ve barış antlaşması yapılmıştır.

Bu antlaşma hükümlerine göre Ruslar hem Birinci Dünya Savaşı'nda işgal etmiş oldukları Doğu Anadolu illerimizi ve hem de 40 yıl önce işgal ettikleri Elviye-i Selâse (Kars, Ardahan, Batum) sancaklarımızı terk edeceklerdi. Ayrıca Rusya'da bulunan 60-70 bin Türk esirlerinin de dönmelerine, yine Rusya'da bulunan Müslüman Türklerin, diledikleri takdirde mal varlıklarıyla birlikte Türkiye'ye gidebileceklerine izin vereceklerdi. Dolayısıyla, Bolşevikliğe karşı olan Türkler arasında bir umut doğmuş oluyordu.

Nitekim adı geçen vilayetlerimizden çekilmelerine rağmen, Rusya'dan Türkiye'ye iltica etmek isteyenlerin başvurularının çoğalmas

sonucu, anlaşma hükümlerine aykırı olarak, Türklerin mallarına el konulmuş ve kendilerinin de gelmeleri engellenmiştir. Bolşeviklerin bu uygulamalar sırasında yaptıklarını zulüm olarak niteleyen bütün Kafkas Türkleri, çareyi mücadele ve yasa dışı yollardan Türkiye'ye ilticada bulmuşlardı. İşte çaresizlik karşısında Kafkasya'da yaşayan Türk unsurun, Anadolu'ya kaçıp sığınmaları bu antlaşmadan sonra yoğunlaşmış, fırsat bulanlar zaman zaman ailelerinin bölünmesi pahasına, Bolşevik zulmünden kaçarak Türkiye'ye iltica etmişlerdir.

Mehmet Namkoç, 1918'de henüz 15 yaşındadır. Anlaşıyor ki, ilerleyen yıllarda, mizaç itibarıyla Bolşeviklerle giderek yığıtçe mücadele etmiş, takibe uğramış, ama baş edemeyip, o da birçokları gibi aile efradını orada bırakıp, çareyi kaçmakta bulmuştur.

Ölümden kaçış

Mehmet Namkoç, 1929 yılına kadar Bolşeviklerle mücadele etmiştir. Bu arada büyük savaş sona ermiş, 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalanmıştı. Yani sekiz ay gibi bir süre sonra, Kars, Ardahan ve Batum tekrar Türkiye'den koparılmıştı. Bölge İngiliz kontrolüne geçmişti. Onlar da bu üç vilayetimize Gürcü ve Ermenileri getirip yerleştirme gayreti içindeydi. Derken Kars'ta Milli Şura dönemi (5 Kasım 1918-13 Nisan 1919) ve nihayet 30 Ekim 1920'de Kâzım Karabekir Paşa'nın Ermenileri sürüp çıkarması, Kars Kalesine şanlı Türk Bayrağımızı dikmesi, gizli kaçışları engellemişse de, Cumhuriyetin ilânından sonra Kafkaslardan Türkiye'ye kaçış şeklindeki göçlerin sıklaştığı görülmektedir.

Türkiye'de Cumhuriyet ilân edildiğinde, Mehmet Namkoç 30 yaşına varmış olup, Bolşeviklere karşı kendi çapındaki direniş ve mücadelesini sürdürmekteydi. Sonraki yıllarda da Stalin'in adamlarından birisini öldürmesi nedeniyle, sıkı takibata uğrar. Bir konuşmamızda bana, Beria Lavrenty Pavloviç'in adamlarıyla çatıştığından söz etmişti. Bu sebeple de yakalanıp hapse atılır. Artık bu onun hayatının sonu demekti. Usulen de olsa yargılanıp yargılanmayacağı belli değildi. Bir gece onu mutlaka yok edeceklerdi.

Bu düşünceler içerisinde, kafası hep hapishaneden kaçmanın yollarını aramakla meşguldü. Hapishanede Ahıskalı olup Şahan isminde bir arkadaşı vardır. Onunla sırdaş olmuşlardır. Sözleri birdir. Namkoç, niyetini bu arkadaşına açınca, arkadaşı, beraber kaçalım diye asılır. Namkoç arkadaşının cesaretinden pek emin değildir. Ona bu işin pek kolay olmadığını anlatmaya çalışırsa da, arkadaşı direnir.

Namkoç'un zaman kaybetmeye tahammülü yok. Arkadaşı Şahan'a der ki, "Bak ben çok düşündüm, böyle bir hapishaneden kaçmanın bir tek yolu var. O da kendimizi bu binanın lâğım kanalından dışarı atabilmek, sen buna katlanabilir misin?"

Şahan, belki ayak bağı olur düşüncesiyle kendisini caydırmak için, Namkoç'un asla olmayacak böyle bir şeyi söylediğine, ama onun niyetinin gerçek olduğuna ihtimal vermemiş olabilirdi. Oysaki Namkoç'un aklında bir ikinci yol yoktur.

Namkoç'un kararı kesindir ve bir gece arkadaşına, "Haydi, gidiyoruz!" sinyali verir. Onu gizlice hapishane bahçesindeki ilk rögarın başına götürür. Bir sonraki rögar, emniyet duvarlarının dışındadır. Oradan çıkacaklar. Ona der ki, "Bak arkadaşım, biz şu andan itibaren artık birbirimizden ayrılamayız." Şahan durumu anlar ve rögar'a atlar, Namkoç da onu takip eder. Lağım kanalından bir sonraki rögara ve oradan da dışarıya kendilerini atıp civardaki ormanlık araziye dalarak suya kavuşuncaya dek yürürler. Temizlenip kurulanırlar. Bir sonraki gece de, civardaki bir köyde Namkoç'un öteden beri tanıdığı ve çok güvendiği bir arkadaşının evine kendilerini atarlar.

Nihayet bu ailenin de yardımıyla, tıraş olup, siyah çarşaf ve peçeye bürünür, sahte kadın hüviyetiyle, Tiflis'e, oradan da trene binip Türkiye'nin Akyaka istasyonuna gelirler.

Namkoç belirttiğimiz gibi Çıldır'a geçer, arkadaşı Şahan ise Kars'ta durmayıp Erzincan'a gider, orada yerleşir.

Mehmet Namkoç ve eşi Nazhanım.

Onunla ilk tanışmamız

İkinci Dünya Savaşı içerisinde henüz savaş sona ermemişken ağabeyim asker olmuştu (1943). Ben ortaokulu bitirmiş (1944), fakat liseye devam edememiştım. Ailenin geçimi söz konusuydu. Ağabeyim dört yıl askerde kaldı. Döndüğünde bir süre birlikte çalıştık. 1948’de ben liseye kaydolmak istiyordum.

O yıl Kars merkezine çok uzak köylerden birinde oturmakta olan Ahıskalı çok yakın akrabalarımız bir iftiraya maruz kalıp tutuklanmışlardı. Erkek namına evlerinde bir yaşlı dedeleri kalmıştı. Benim gidip ailenin yanında kalmam gerekmişti. Bu nedenle o yıl liseye kaydımı yaptıramamıştım.

Bizimkiler 4,5-5 ay kadar tutuklu kaldılar, sonra beraat edip çıktılar. Bu süre içerisinde ben hep köyde kaldım, ancak hafta veya on günde bir o zamanın tek vasıtası atla şehre; karşı müfteri tarafın hassasiyetini dikkate alarak, normal işlek yoldan değil, dere tepeden, tarla çayır gibi yaban yerlerden, geceleyin gidip geliyordum. Bu sebeple iki saatlik yolu, üç üç buçuk saatte alıyordum.

Geceleyin gidip geldiğimi ağabeyim biliyor fakat annem bilmiyordu. Evimiz şehirde Suka-pı Mahallesi’nde’ydi. Bizim evden ikinci vakti ayrılıp, beş km. ötede teyzelerimin bulunduğu Nemes/Petrofka (şimdiki merkez Paşaçayırı Mahallesi) köyüne gidiyor, atımı orada iyice doyurup akşam karanlığı bastıktan sonra yola çıkıyordum. Oradan gelirken de gece yarısından sonra yola çıkıyor, gidiş yolumu takiben gelip, aydınlanınca şehre giriyordum.

Bir gün, Kars’tayım, köye döneceğim. Her gelişimde hapistekilere yemek, çamaşır vb. getiriyor, dönerken de ev için gerekli öteberi alıyordum. Öğlenden sonra alacaklarımı aldım, ağabeyimin dükkânında eşyaları filelere doldurdum. Ağabeyime dedim ki, ben bu gece köye döneceğim. Eve geldim, eşyaları heybeye yerleştirdim. Atı dışarı çıkarıp eyerledim. Tam bineceğim sırada, ağabeyimin çırağı koşarak bahçeden geldi. Bana, “Beni usta gönderdi. Dedi ki git Mürsel’e söyle, bugün köye gitmesin. Birisi geldi seni sordu, usta ile biraz konuştular: O gittikten sonra usta beni sana koşturdu.”

Çocuğa, tamam sen git ben de geliyorum deyip, atı içeri çektim ve dükkâna gittim.

Ağabeyim dedi ki, “Yahu adamı hiç gözüm tutmadı. Hiç görüp tanıdığımız biri değil. Adam gelip senin ne zaman gideceğini sordu, şüphelendim. Niçin soruyorsun? diye biraz da çıkışır gibi yaptım, çekip gitti. Arkasından baktım Kâzımpaşa Caddesi’ne döndü.” “Adam Kürt müydü?” diye sordum, tatmin edici bir cevap veremedi. “Kızgındım, pek anlayamadım.” dedi. Ben de ona, “Kötü niyetli biri olsa, beni gelip senden niye sorsun?” dedim.

Güzel de, ben o gece dönmeyecek olursam Ağa Dede bu sefer vesveseye düşecek. Ona haber verme imkânımız da yok! Ben bunları düşünerek eve yöneldim. Demir köprü’nün merdivenlerinden bahçeye, orta yola indim, yürüyordum.

Arkamdan birisi geldi, selâm verdi, “Ben dükkâna uğradım, ağabeyinden doğru cevap

alamadım. Bana biraz sert davrandı. Ben de seninle gelmek Ağa Dede'yi görmek istiyorum. Ne zaman gideceksin? Kaç gündür seni arıyorum.” dedi. Baktım adam Ahıska şivesiyle konuşuyor. Onun için hiç şüphelenmedim. Dedim ki,

-Ben hemen şimdi yola çıkacağım, sen neyle geleceksin?

- Benim köye-eve uğramam lâzım.

- Hangi köye?

- Hapanlı köyü.

- Bak dedim. Ben şimdi buradan Nemis köyüne gideceğim, atımı orada doyuracağım. Güneş batar batmaz karşıda çayırlığın içindeki yıkık köprünün yanından, Kars Çayı'nı geçip A... Köyü yakınından B... Sırtlarına doğru tarlalar içerisinden gideceğim. Tepede biraz mola veririm.

- Tamam, ben gelip sana yetişirim. Benim atım çarşıda handadır.

Diyecek çarşıya döndü. Önce Hapanlı'ya kendi evine uğraması gerekiyormuş. İkinci vaktiydi, zaman müsaitti.

Ben de eve vardım, atım zaten eyerliydi, Heybeyi sırtına yerleştirdim, anama dedim ki, ağabeyim akşam geldiğinde söylersin, durmadı gitti.

Her zamanki vaktimde ve adama tarif ettiğim şekilde hareket ettim. Gece A... köyü civarında gelip arkadan bana yetişti. Bindiği at Amerikan kovboylarının atlarına benzer bir attı. Yol boyunca benden Ağa Dede ailesinin başına gelen olayı sordu. Fakat pek de fazla konuşmuyordu. Bana kendisinden pek bahsetmiyordu. Yalnız kendisinin de Ahıska muhaciri olduğundan, Ağa Dede ve daha birtakım Ahıskalılardan söz etti.

Oldukça karanlık gecenin bir vaktinde köye indik. Bizim ev köyden hayli uzak kenardaydı. Köyü geçtik, eve 50-60 m. kalınca burada birazcık durmasını söyledim. Ben gidip Ağa Dede'yi dışarı çağıracaktım. Zira ben tek başıma onu köpeklerden koruyamazdım. İlerledim, bahçeye girip sinyal verdim, Dede gemici feneri elinde dışarıya çıktı. Heybeyi alıp atı ahıra çektik. Dışarı çıkınca, “Dede dedim, bir misafirimiz var, ileride bekliyor. Sen dur ben onu getireyim.”

Dede, kimdir, nedir diye sordu. Ben kendisini

tanımıyorum, o seni iyi tanıyor, gelince kim olduğu anlaşılır...

Misafiri köpeklerden geçirip atını içeri aldık. Karanlıkta Ağa Dede feneri kaldırarak adamın yüzüne yaklaştırdı ama yine de onu tanıyamadı. Adam, “Ağa beni tanıdın mı, ben Sakunetli...” der demez Ağa, “Ola Mehemmet sen buralar...” diye haykırarak kucaklaştılar.

İçeri geçtik, sohbete daldılar. Arada bir Rusça konuşuyorlardı. Aradan bir saat kadar geçmişti, misafirimiz izin istedi, “Ben ışıklanmadan önce geri dönmeliyim.” dedi. Ağa Dede de kendisini kalmaya zorlamadı. O tekrar atına binip gitti.

O başka bir niyetle gelmişti. Biz kendisini ikna ettik. Olay iftiradır, pek yakında çıkarlar dedik, nitekim ilk mahkemede tahliye oldular.

O gece Dedeyle ben hiç yatmadık. Dede bu adamın kim olduğunu ve Ahıska'da Bolşeviklerle mücadelesini bana uzun uzun anlattı. Ondan sonra kendisiyle Kars'ta sık sık buluştuk. Bizim dükkâna da götürdüm, ağabeyimle de muhabbeti ilerlettiler. O artık bizim kendisine saygı ve sevgi duyduğumuz bir dost, bir tanıdıktı.

Ben 1953'te Kars'tan ayrıldım. Ankara'da 15 yıl kalıp tekrar Kars'a avukat olarak döndükten sonra, kendisi rahmetli oluncaya kadar benden muhabbetini esirgemedi. O gece benim kendisini dereden tepeden o köye nasıl götürdüğümü, hiç unutmaz, hep söylerdi.

Unutamadığım bir başka anı

1980'li yıllardı... Şehre yayıldı ki, o gece şehrin üç ayrı kenar mahallesinde, dört ayrı evin her birinin ahırından dört beş büyükbaş tosun ve inek çalınmış.

Bu hayvanları çalınanlardan üç tanesi C.Savcılığına gidip, başvuruda bulunuyor ve o tarihlerde bütün civar köy ve kasabalarda hemen herkesin tanıyıp, “el-aman getirdiği” bu işleri yapan şebekenin başı olan Ç.K.'dan şikâyetçi oluyorlar. C.Savcılığında ifadeleri alınırken, aynı gece, Merkez Yenimahalle'de oturmakta olan Deli Mehmet'in (Mehmet Namkoç) de, dört beş ineğinin çalınmış olduğunu söylüyorlar.

Savcılık bu arada onu da buldurup getirip ifadesini almak istiyor, ancak o inkâr ediyor. “Hayır efendim, bir yanlışlık var, benim ineklerim çalınmamıştır.” diyor. Buna şaşıyorlar.

Tabii ki bu hadise benim kulağıma da geldi. Kendi kendime, gerçekten Mehmet amcanın inekleri de çalınsa, en azından gelip bana haber vermez mi? diye düşünüp ve pek oralı olmamıştım.

Yine bir başka gün işyerimden çıktığımda gördüm ki, Mehmet Namkoç, mutad olarak başında fotr şapka, gözlerinde siyah gözlük, pardösülü, elinde bastonuyla işyerimin bulunduğu Karadağ Caddesinden aşağı doğru yavaş yavaş gidiyor. Ben de hemen o tarafa yöneldim. Kendisine yaklaşıp arkadan onu kucaklar gibi yaptım. O dönüp beni görünce kucaklaştık, koluma girdi caddeden aşağı doğru yürümeye başladık. Birden aklıma geldi. O zaman kendisinin de ineklerinin çalınıp çalınmadığını sordum. “Evet, çalındı!” dedi. Ben de, “Peki, sen niçin savcılıkta demişsin ki benim ineklerim çalınmamıştır. Ben kimseden de şikâyetçi değilim?”

Rahmetli o anda birden durdu. Sitemkâr bir şekilde, “Yahu gerçekten ben şikâyetçi olmamıştım. Savcılığın beni çağırmasına şaşırdım.” dedi.

Ve o anda bana, (aynen kendi şivesiyle yazıyorum) “Mürsel Beg, Mürsel Beg! Yalan degül yanlış yapılmış! Sakunetli Mehemmet gedip savcının karşısına tikilecax, deyecax ki Ç.K. benim ineklerimi çaldı heee? Ben o adama o zaman koçax deyerdim ki, benim o vaxdımdaya gelip kapımdan inek götürüydi, şimdi benim bu vaxdımı bekleyip gözetlemiş (artık yaşlı zamandı, elinin tersiyle göbek hizasından itekler gibi bir yay çizerek) götürsün, helaal olsun... helaal olsun...” diye tekrarladi.

Evet, Mehmet amca artık yaşlanmıştı. Artık o Deli Mehmet değildi. Takatsizdi. Fakat buna rağmen kızlarının bana anlattıklarına göre o yine de Ç.K.’dan ineklerini geri alabilmişti. Ama ne çıkar, oldukça cins, ağır kilolu inekleri, ne kadar dere tepe yürütmüşlerse hayvanların tırnakları

açılıp sakatlanmış, sonra onları içinden ağlayarak konbinaya vermek zorunda kalmış.

Kendisine lâıyk bir de eşi vardı

Baş tarafta belirtmiştim. 1933 yılında Çıldır’ın Taşköprü köyünün muteberlerinden Bayram Ağa’nın kızı Nazhanım’ı kaçırmıştı. Elinden almamışlardı. Mehmet Namkoç Çıldır’dan Kars-Selim Hapanlı köyüne nakledip yerleştikten sonra, komşu köyler halkı onu hep kıskanır rahatsız ederlermiş.

Bozkale köylülerinden dinlemiştim: Bir seferinde Mehmet Namkoç bir seyahatte yani birkaç günlüğüne köyde yokken, çobanlar gelip eşine haber verirler ki, Bozkale köyünden birileri üç dört arabayla yanaşıp, sizin haroslardaki otlarınızı yüklüyorlar.

Eşi bu haberi alır almaz, şalvarını giyip hem de kuşanarak, ata binip gider. Uzaktan bakar ki gerçekten de kendilerine ait biçilip yığılmış olan otları, öküz arabalarını yanaştırmış yüklüyorlar. Onların kendisini göremeyecekleri bir yere saklanıp gözetler. Adamlar arabaları yükleyip, ipini çekip yola düşecekleri sırada, atlar atına, sürüp önlerine çıkar. Onlara seslenir: “Arabaları bizim köye çevirin! Otları bizim kapıya boşaltacaksınız!”

Her arabanın başında iki adam var. Karşı koymak isterler, nafiye. Nazhanım, silahını çeker, “Arabaları bizim köye yöneltmezseniz, öküzlerinizi vuracağım...” diye bağırır. Ve öküzlerin ayaklarına doğru bir iki mermi sıkar.

Adamlar bakarlar ki iş ciddi. Hemen yönlerini çevirir, otları Hapanlı köyüne götürüp, Mehmet Namkoç’un otluğuna boşaltırlar.

Bir de yine hep söylerler: Hapanlı köylülerinin yaz aylarında yaylaya çıktıkları zaman eğer o yıl Namkoç ailesi de çıkmışsa, yani Nazhanım’ın yaylada olduğu senelerde, köylüler yaylaya korucu/bekçi tutmazlarmış. Onun yaylada olduğunu öğrenen hırsızlar, asla o yaylaya yanaşamazlarmış.

Bu hatıra kırıntılarını bitirirken her ikisine de Tanrı’dan rahmet diliyorum.